

[Udenrigsministeren]

kes, at antallet af NATO-flådeenheder gennem de 20 år fra 1960 til 1980 har været faldende. Der er sket visse forbedringer af kvaliteten, men for nordområderne blev slutresultatet alligevel en væsentlig reduktion i den flådekapacitet, der var til rådighed, og det var først og fremmest udfasningen af ældre enheder i den amerikanske og den britiske flåde, som var årsag til disse reduktioner.

Hvis vi tager den amerikanske flåde, så undergik den næsten en halvering i antallet af enheder fra slutningen af 1960'erne og frem til slutningen af 1970'erne, da man nåede ned på ca. 500 enheder, og i lyset af den globale sovjetiske flådeekspansion har man så nu søgt at vende denne udvikling ved at vedtage et program for den amerikanske flåde, der skal bringe den op på 600 enheder med 15 hangarskibsgrupper som rygraden. Over for det står der en sovjetisk flåde, der har et samlet antal enheder på godt 1.000.

Den amerikanske flådetilstedeværelse i nordområderne bliver varetaget af den 2. amerikanske flåde. Den omfatter normalt 6 hangarskibsgrupper, der dog ikke alle er permanent udplaceret i de nordlige havområder.

Den amerikanske beslutning om at udbygge flåden suppleres så af en nyformulering af den nationale amerikanske flådestrategi, og det er en nyformulering, som skal ses i lyset af Sovjetunionens nye globale sømilitære kapacitet. Den er selv global i sit sigte, og det er den for at kunne imødegå den sovjetiske trussel, når og hvor den måtte skønne det nødvendigt.

Strategien har til formål at sikre, at Sovjetunionen i sin militære planlægning ikke må kunne forlade sig på muligheden for at kunne føre en begrænset krig, som er isoleret til ét geografisk område, f.eks. Centraleuropa, og den amerikanske strategi dikterer derfor, at USA's flåde i fremtid samt i en krise- eller spændingsperiode er til stede på en balanceret måde overalt, også i fremskudte positioner, hvor man skønner, det er nødvendigt. I et eskalerende forløb, hvor afskrækkelsen svigter og Sovjetunionen måtte gribe til væbnede handlinger, vil USA i henhold til strategien straks søge at tilvinge sig og fastholde initiativet ved hjælp af fremskudte operationer.

Det bør nævnes her, at udviklingen har medført, at store havområder verden over kan forudses at ville få en øget betydning som områ-

der, hvor man udstationerer stormagternes søbaserede krydsermissiler, og det er noget, der selvsagt også vil gælde for de nordlige havområder.

Og hvad betyder så hele denne udvikling på begge sider, som den er beskrevet her, for den strategiske situation i nordområderne? Ja, gennem en lang årrække har de nordlige områder været genstand for løbende overvågning af NATO-landenes fly- og flådeenheder, herunder ubåde, og desuden deltager jo enheder fra forskellige NATO-lande, herunder USA, i en række tilbagevendende øvelser i Nordatlanten, ligesom NATO's stående multilaterale flådestyrke i Atlanten regelmæssigt besejler farvandede. Et nyt element er en øget deltagelse af amerikanske hangarskibsgrupper i flådeaktiviteter i Nordatlanten og i Norskehavet.

Den sovjetiske militære opbygning i nordområderne sammenholdt med de ressourcer, som USA og de øvrige NATO-allierede har til rådighed, har ført til den konklusion, at et fremskudt forsvar i Nordatlanten og Norskehavet er afgørende for, at alliancen i en given situation kan sikre sig, at forsyningslinierne over Atlanten holdes åbne.

Hvis det ikke lykkes i en tilstrækkelig lang periode, efter at en væbnet konflikt er udbrudt, vil det kunne få alvorlige følger for mulighederne for at føre forstærkninger til Europa, og tidsfaktoren er her helt klart i NATO's disfavør. NATO's øverstkommanderende for Atlanten har formuleret problemet på den måde, at slaget om Atlanten vil blive udkæmpet og afgjort i Norskehavet.

Det må her understreges, at der med USA's erkendte behov for og udtrykte vilje til fremskudte operationer ikke er tale om en offensiv strategi. Der vil også her kun blive tale om magtanvendelse som en reaktion på sovjetiske væbnede aktioner.

Nyformuleringen af den nationale amerikanske strategi er udtryk for en tilpasning til de ændrede strategiske omstændigheder, som jo tilsiger øget mulighed for fleksibelt at kunne fordele de ressourcer, man har til rådighed på flere mulige konfrontationsområder, og for Nordatlanten og områderne længere nordpå har dette som nævnt en ganske særlig betydning.

Der kan også være grund til at erindre om, at heller ikke de gældende retningslinier for sø-